

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoP/103/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122201932
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2122201932.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Jozefa Mačej a sudkýň JUDr. Kataríny Slováčkovej a JUDr. Ľuboslavy Vankovej v právnej veci starostlivosti o maloleté deti: A. B., nar. XX. marca XXXX a C. B., nar. XX. novembra XXXX, obe deti bytom ako matka, t.č. Centrum pre deti a rodiny B., B. XX, v konaní zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec, deti rodičov - matka: B. B., nar. XX. februára XXXX, trvale bytom D., t.č. E. X, D. a otec: F. B., nar. XX. septembra XXXX, trvale bytom G. XXXX/XX, H., t.č. E. X, D., obaja rodičia zast. advokátom: Mgr. Ing. Juraj Trokan, Trnava, Vajanského 10, IČO: 42 403 375, o zverení maloletých detí do náhradnej starostlivosti, o odvolaní rodičov proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 38P/17/2022-127 zo dňa 13. septembra 2022, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. nariadil ústavnú starostlivosť nad maloletými deťmi A. B. a C. B. s ich umiestnením do Centra pre deti a rodiny B., so sídlom B. XX, s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku; výrokom II. matke uložil povinnosť platiť na výživu maloletej A. a C., na každú osobitne, sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred zariadeniu, v ktorom sú maloleté deti umiestnené; výrokom III. otcovi uložil povinnosť platiť na výživu maloletej A. a C., na každú osobitne, sumou vo výške 50 eur mesačne s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred zariadeniu, v ktorom sú maloleté deti umiestnené a výrokom IV. vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Napadnutý rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ustanovení § 37 ods. 8, § 44, § 54 ods. 2 až 5, § 55 ods. 1 až 3, § 62 ods. 1 až 3 a § 81 ods. 1 a 2 Zákona o rodine (ďalej len „ZoR“); § 2 ods. 1 a 2 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „C.m.p.“).

3. Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že v danom prípade je jednoznačne v záujme maloletých detí nariadenie ústavnej starostlivosti z dôvodu, že obaja rodičia nemajú doposiaľ vytvorené vhodné podmienky pre výkon osobnej starostlivosti o maloleté deti. Rodičia maloletých žijú v spoločnej domácnosti v prenajatom byte v D., pričom pomery vo svojej domácnosti neumožnili prešetriť. Tvrdenia rodičov, že mali veľa práce a nachádzali sa mimo domácnosť, považoval súd len za účelové, nakoľko o šetrenie v ich domácnosti sa pracovníci ÚPSVaR Piešťany, pracovisko Hlohovec pokúšali opakovane, v rôznych časových intervaloch aj so zanechaním oznámenia. Navyše rodičia boli dopredu upovedomení

na potrebu prešetrenia pomerov v ich domácnosti už pri odročovaní pojednávania. Napriek tomu žiadnu súčinnosť v tomto smere neposkytli, preto prvoinštančný súd nemal zistené do akých bytových podmienok by sa mali maloleté deti vrátiť, a to len v dôsledku nečinnosti a nespolupráci rodičov. Rodičia počas výsluchov stále uvádzali, že sú veľmi pracovne vyťažení (čím aj odôvodňovali neumožnenie prešetrenia pomerov), avšak takáto skutočnosť nevyplýva z ich lustrácie v databáze sociálnej poisťovne a ani z odpovedí predchádzajúcich zamestnávateľov rodičov. Pracovné pomery rodičov vždy trvali len veľmi krátky čas (v niektorých prípadoch ani celý mesiac) a posledný pracovný pomer matky bol ukončený zo strany zamestnávateľa v skúšobnej dobe z dôvodu jej neuspokojivej dochádzky. V prípade rodičmi tvrdenej pracovnej vyťaženia nie je potom zrejmé, ako by boli schopní zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti. Avšak primárnym dôvodom, pre ktorý nebolo možné vrátiť maloleté deti naspäť do ich biologického rodinného prostredia je fakt, že voči matke sa stále vedie trestné stíhanie pre podozrenie zo spáchania trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby, kde poškodenými sú maloleté deti, A. a C.. Ako vyplynulo aj zo znaleckého posudku a aj zo správ vypracovaných I. J., K. a CDR B. u detí je rozvinutý syndróm CAN (týrané a zanedbávané dieťa), sú zanedbané, ich vývoj zaostáva o 2,5 až 2 roky (pri veku detí 5 rokov a 3,5 roka). Osobnosť oboch detí sú emočne a sociálne deprivované v dôsledku zanedbaného a málo podnetného sociálneho prostredia. Maloleté deti sa aktuálne nachádzajú v starostlivosti profesionálnej rodiny, ich kontakt s rodičmi je prostredníctvom telefonátov a osobných návštev. Rodičia o deti prejavujú záujem, navštevujú ich pravidelne, aktuálne už v zmysle pokynov pracovníkov CDR. Rodičmi namietaný nedostatok súkromia s maloletými deťmi pri realizácii stretnutí je odôvodnený tým, že matka detí je podozrivá z trestného činu týrania a zanedbávania práve maloletých detí, a preto je pri stretnutí rodičov s deťmi nateraz potrebný dohľad inej kompetentnej osoby (pracovníkov centra, profesionálnej matky, príp. pracovníkov ÚPSVaR). Z predložených dôkazov je zrejmé, že rodičia by mali zefektívniť svoju spoluprácu, či už s odborným tímom z Centra pre deti a rodiny B., kde sú deti umiestnené, ako aj s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec, aby si osvojili a prehĺbili svoje rodičovské zručnosti a kompetencie. Rodičia nevedia a nie sú schopní zabezpečiť náležitú starostlivosť o výchovu maloletých detí pričom svoj účel nespĺnilo ani uložené výchovné opatrenie, ktorým boli maloleté deti umiestnené do I. J., K., na dobu šiestich mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, t. j. 13.04.2022, a následne neodkladným opatrením umiestnené v Centre pre deti a rodiny B.. Za súčasného stavu je potrebné a v záujme maloletých detí ponechať ich v starostlivosti zariadenia, nakoľko podmienky rodičov na prevzatie starostlivosti o maloleté deti nie sú vyhovujúce (spolužitie rodičov, prebiehajúce trestné konanie voči matke detí, nevhodné podmienky v domácnosti rodičov). Okamžité navrátenie detí do starostlivosti rodičov by z hľadiska bezpečnosti a ochrany nebolo v ich najlepšom záujme. Pre ďalší zdravý psychický a fyzický vývoj a vývin detí je potrebné stabilné a bezpečné rodinné prostredie, ktoré zo strany rodičov aktuálne vytvorené nie je. Keďže rodičia maloletých detí si doposiaľ nevytvorili vhodné bytové či sociálne podmienky pre život maloletých detí, nevytvorili deťom stabilné prostredie, voči matke detí je vedené trestné stíhanie a poškodenými sú maloleté deti a rovnako nespĺnilo účel ani nariadené výchovné opatrenie, a ani iné rodine blízkej osobe alebo príbuzní neprejavili záujem prevziať starostlivosť o maloleté deti, a teda nie je možné zabezpečiť maloletým deťom týmto spôsobom riadnu starostlivosť, mal súd za to, že sú splnené zákonné podmienky pre nariadenie ústavnej starostlivosti o maloleté deti, ktorá sa bude v zmysle § 54 ods. 5 ZoR vykonávať v zariadení nahradzujúcom starostlivosť rodičov v Centre pre deti a rodinu B., B. XX, v ktorom zariadení sa maloleté deti aktuálne nachádzajú, a to na základe neodkladného opatrenia súdu prvej inštancie. Nariadenie ústavnej starostlivosti je len dočasným opatrením v prípade, že rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť riadnu výchovu dieťaťa. Ak nastanú vhodné okolnosti a pominú dôvody pre ústavnú starostlivosť, môže súd tento druh náhradnej starostlivosti zrušiť. Avšak tu je potrebné podotknúť, že je práve na snahe rodičov, aby vyvinuli potrebnú iniciatívu a svoje podmienky si upravili tak, aby mohli prevziať starostlivosť a zodpovednosť za ich maloleté deti. O vyživovacej povinnosti rodičov súd prvej inštancie rozhodol vo výrokoch II. a III. podľa § 62 ods. 3 ZoR, keď uložil rodičom maloletých detí povinnosť prispievať na ich výživu k Centru pre deti a rodinu B., B. XX, počnúc právoplatnosťou rozsudku. Vyživovaciu povinnosť matky na každú maloletú súd určil v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa podľa osobitného zákona, nakoľko matka síce deklarovala svoj príjem vo výške 800 eur v čistom, avšak nemá žiaden ďalší majetok a ďalšie dve vyživovacie povinnosti voči maloletým deťom (maloletý J. a maloletý L. K.). Uvedené výživné je minimálnou sumou, ktorou je povinný na dieťa prispievať každý rodič bez ohľadu na jeho majetkové pomery. Otec deklaroval príjem zo živnosti 2.000 eur až 2.500 eur mesačne, pričom vykonáva prácu v sklade. Z uvedeného potom vyplýva, že mesačný príjem otca v čistom predstavuje sumu cca 1.500 eur (po odrátaní pravidelných odvodov a poistného), ktorú súd pri rozhodovaní o určení výživného považoval za rozhodujúcu. Z uvedeného príjmu otca je potom možné uhrádzať výživné na

obe maloleté deti v sume 50 eur na každé z detí. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 52 C.m.p., tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanovení § 53 a nasl. C.m.p.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie (výrokom I až III.) podali prostredníctvom advokáta odvolanie rodičia, ktorí dôvodili tým, že výroky II. a III. napádajú len preto, že ich existencia je závislá od existencie výroku I., ktorý považujú za nesprávny. Deti boli matke odobraté v čase, keď sa otec nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody. Otec v tom čase z tých dôvodov nebol reálne schopný zabezpečiť osobnú starostlivosť o deti. V čase rozhodovania súdu však bola situácia úplne odlišná. Otec už bol prepustený na slobodu, mal a má záujem sa o deti osobne starať a neexistuje žiadny dôvod, prečo by mu súd mal brániť vo výkone jeho rodičovských práv a povinností. Rovnako, aj matka, má záujem sa o deti starať a vychovávať ich. V konaní bolo preukázané, že rodičia sa počas návštev v CDR deťom venujú, maloletá A. prejavuje nadšenie z každého stretnutia. Mladšia C. je viac naviazaná na matku a bližší kontakt s otcom odmieta (čo je prirodzené, keďže otec bol dva roky vo výkone trestu odňatia slobody a poriadne ho nemala kedy spoznať). V konaní sa nepreukázali nevhodné bytové, ani sociálne podmienky. Rovnako, aký dôvod majú mať rodičia financovať bytové podmienky pre štvorčlennú rodinu, pokiaľ žijú v spoločnej domácnosti dvaja a deti im súd odňal zo starostlivosti? Rodičia sú pripravení vždy prispôbiť svoje bytové podmienky aktuálnej situácii. Vedenie trestného stíhania voči matke a jeho zohľadňovanie v rozhodnutí je porušením prezumpcie neviny (súdy všetkým trestne stíhaným rodičom odoberajú deti?). Súd prvej inštancie pred odobratím detí matke neodkladným opatrením ani neskúmal postoj otca, ani či na jeho strane existujú iní rodinní príslušníci, schopní a ochotní sa o deti postarať. Otcovi aj neodkladným opatrením, aj napadnutým rozsudkom protiprávne a nedôvodne znemožnil výkon jeho rodičovských práv. To, že deti majú byť v starostlivosti rodičov je prirodzený fakt, predpokladaný aj právnym poriadkom. Súd musí tento fakt brať ako základ a skúmať, či existujú dôvody, aby deti naďalej neboli v starostlivosti rodičov. Pokiaľ také dôvody nie sú, je na mieste, aby súd zrušil ústavnú starostlivosť. Súd rodičom absolútne bezdôvodne svojím rozhodnutím odňal základné rodičovské práva na výchovu a osobnú starostlivosť o svoje deti.

5. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu rodičov uviedol, že odvolanie rodičov považuje za nedôvodné. Matka, ako aj otec deklarujú, že neexistuje žiadny dôvod, prečo by mal súd rodičom brániť vo výkone rodičovských práv napriek tomu, že mal. deti boli matke odobraté z dôvodu, že bolo u nich podozrenie na syndróm CAN, ktoré sa v I. J. aj potvrdilo a mal. museli prejsť kompletnou terapiou na ich zastabilizovanie. Rodičia prisľúbili ÚPSVaR-u Piešťany, pracovisko Hlohovec, že umožnia prešetrovanie pomerov v ich domácnosti, no neurobili tak, napriek tomu, že boli zo strany ÚPSVaR-u pravidelne vyzývaní. Takže ÚPSVaR ani nedokáže aktuálne posúdiť, či podmienky v domácnosti sú vhodné pre návrat mal. do prirodzeného prostredia. Rodičia sú nespolupracujúci a dá sa predpokladať, že by nespolupracujúci ostali aj v prípade, že by sa mal. deti vrátili do ich domácnosti. Rodičia ďalej poukazujú na to, že počas návštev v CDR sa deťom venujú, čo je pravdou, ale zo správ CDR, ako aj s pravidelnej komunikácie s CDR vyplýva, že najmä matka volila často nevhodnú komunikáciu s mal., na čo bola pravidelne upozorňovaná a bolo jej vysvetlené, že takáto komunikácia nie je v najlepšom záujme mal. detí. Taktiež je voči matke vedené trestné stíhanie, ktoré nemá aktuálne ešte žiadny výsledok. Nie je tiež pravdou, že by mal. deti boli rodičom odobraté z dôvodu, že je voči matke vedené trestné stíhanie. Dôvodom odobratia bolo veľmi vážne podozrenie zo strany psychologičky, ktoré sa napokon potvrdilo a taktiež nevhodné správanie matky voči mal., čoho boli často svedkami aj pracovníčky sociálnej kurately. Pravdou nie je ani skutočnosť, že by nebolo skúmané, či na strane otca nie sú vhodní rodinní príslušníci, ktorí by mohli zabezpečiť starostlivosť o mal. deti. UPSVaR všetky možnosti preskúmal, ale žiadna kompetentná osoba sa nenašla.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávneným subjektom – účastníkom (§ 359 C.s.p.), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 C.s.p.), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 C.s.p.) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/, h/ C.s.p. v spojení s § 62 ods. 1 C.m.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie bez viazanosti rozsahom (§ 65 C.m.p.) a dôvodmi odvolania (§ 66 C.m.p.), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 C.m.p.), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 C.m.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario), keď miesto a čas

verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu rodičov nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 C.s.p.).

7. Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo rozhodovanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie správne a zákonne rozhodol o nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletými a uložení povinnosti rodičov platiť výživné na maloleté.

8. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel k správny skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre rozhodnutie o nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletým a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 C.s.p. odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a už iba odkazuje na správne písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na uplatnené odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchyliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľom. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

9. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania jemu predchádzajúceho, ako aj celého obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správny skutkovým zisteniam, vec správne posúdil i po právnej stránke.

10. Podľa § 54 ods. 2 písm. c) ZoR súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave.

11. Podľa § 54 ods. 5 ZoR súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

12. Podľa § 81 ZoR, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné (ods. 1). Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa (ods. 2).

13. Podľa § 62 ods. 3 ZoR každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

14. Podľa § 121 C.m.p. rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

15. Ústavná starostlivosť je osobitnou formou štátom sprostredkovanej a zabezpečovanej náhradnej starostlivosti o maloleté dieťa, ktorá nahrádza osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Súd okrem posúdenia hmotnoprávných

podmienok pre vyslovenie zverenia maloletého dieťaťa do ústavnej starostlivosti, je povinný v neposlednom rade prihliadať a rešpektovať predovšetkým záujem maloletého dieťaťa. V záujme maloletého dieťaťa v najširšom slova zmysle je, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, k duchovnému a sociálnemu rozvoju a boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, no i v početných medzinárodných dokumentoch, ktorými je Slovenská republika viazaná a z ktorých súdu vyplýva povinnosť dôsledne rešpektovať, chrániť a v prvom rade prihliadať na záujmy maloletého dieťaťa.

16. Z citovaného ustanovenia § 54 ods. 2 písm. c) ZoR vyplýva prípad nariadenia ústavnej starostlivosti, ktorá má sankčný charakter, a to z dôvodu, že výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave. O narušení výchovy maloletého dieťaťa možno hovoriť vtedy, ak sa v správaní maloletého dieťaťa prejavujú vážne nedostatky alebo ak výchovné prostredie, v ktorom maloleté dieťa žije, vykazuje nedostatky takej intenzity, že dochádza k narušeniu jeho telesného, citového, rozumového a mravného vývoja. Toto narušenie riadnej výchovy maloletého dieťaťa musí byť vážne. Súdy za vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa považujú sústavné záškoláctvo, túlanie, častejšie dopúšťanie sa drobných krádeží a poškodzovania cudzej vecí, predčasný pohlavný život, úteky z domu, požívanie alkoholických nápojov, či iných návykových látok a pod. Vždy treba skúmať, či v privátnom správaní maloletého dieťaťa nešlo len o náhodné alebo ojedinelé vybočenie z normálneho správania, podmienené aktuálnymi okolnosťami v živote maloletého dieťaťa. V prípade narušenia riadnej výchovy maloletého dieťaťa musia nariadeniu ústavnej starostlivosti predchádzať iné výchovné opatrenia, ktoré však neboli vo vzťahu k náprave vadnej výchovy maloletého dieťaťa úspešné. Ak sú dané zákonné predpoklady, nemožno nariadenie ústavnej starostlivosti odkladať. Jej včasné nariadenie totiž môže zabrániť ďalšej škode vo vývoji maloletého dieťaťa, pričom treba vziať do úvahy skutočnosť, že prevýchova má dlhodobý charakter. Povinnou náležitosťou výroku o nariadení ústavnej starostlivosti je označenie konkrétneho zariadenia, do ktorého bude maloleté dieťa umiestnené. Okrem toho musí rozsudok obsahovať tiež výrok o povinnosti rodičov platiť výživné na maloleté dieťa s určením jeho výšky, dátumu splatnosti mesačných platieb a uloženie povinnosti poukazovať výživné zariadeniu, do ktorého má byť maloleté dieťa umiestnené, pričom toto zariadenie je platobným miestom.

17. Odvolací súd k veci uvádza, že súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že v prejednávanej veci sú splnené podmienky pre nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletými, a to hlavne z toho dôvodu, že pre zdravý psychický a fyzický vývoj a vývin detí je potrebné stabilné a bezpečné rodinné prostredie, ktoré zo strany rodičov aktuálne vytvorené nie je, pretože rodičia maloletých detí doposiaľ nevytvorili vhodné bytové a sociálne podmienky pre život maloletých detí, nevytvorili deťom stabilné prostredie, voči matke detí je vedené trestné stíhanie, kde poškodenými sú maloleté deti a rovnako nesplnilo účel ani nariadené výchovné opatrenie, pričom ani iné rodine blízke osoby alebo príbuzní neprejavili záujem prevziať starostlivosť o maloleté deti.

18. Pokiaľ súd prvej inštancie rozhodol o nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletými, bol súčasne povinný rozhodnúť aj o úprave vyživovacej povinnosti rodičov voči maloletým deťom s určením povinnosti rodičom poukazovať súdom určené výživné konkrétnemu ústavnému zariadeniu, do ktorého boli maloletí umiestnení. Vyživovacia povinnosť rodičov totiž nezaniká a zostáva zachovaná aj pri rozhodnutí o náhradnej starostlivosti.

19. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vrátane výroku o náhrade trov konania účastníkov (ktorý inak odvolaním ani spochybnený nebol) podľa ustanovenia § 387 ods. 1 C.s.p. z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

20. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 52 C.m.p. v spojení s ustanoveniami § 396 ods. 1 C.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu odvolacieho konania, nakoľko nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z aplikácie ustanovenia § 52 C.m.p.

21. K prijatiu tohto uznesenia došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení a § 393 ods. 2 posledná veta C. s. p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je podľa § 421 C. s. p. prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods. 1 C. s. p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C. s. p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Súd poučuje strany o ich práve zvoliť si advokáta a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa

predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.).